

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 196/2026-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED] zastúpeného Palkovič advokátska kancelária s.r.o., Kapitulská 20, Trnava, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 37C/69/2021-250 z 22. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 37C/69/2021-250 z 22. decembra 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Trnava č. k. 37C/69/2021-250 z 22. decembra 2025 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Trnava **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. IV. ÚS 196/2026-11 z 31. marca 2026 ústavný súd prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že Krajský súd v Trnave druhým výrokom rozsudku č. k. 28Co/45/2024-183 zo 17. decembra 2024 priznal žalobcom proti sťažovateľovi ako žalovanému nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného aj odvolacieho

konania) v plnom rozsahu. Sťažovateľ bol následne uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 37C/69/2021-202 z 24. februára 2025 zaviazaný zaplatiť žalobcom náhradu trov konania vo výške 4 500 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 10 273,51 eur.

3. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažovateľ podal sťažnosť, kde namietal nesprávnu aplikáciu časových znení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), čo sa prejavilo pri priznaní odmeny a náhrad za úkon – predžalobnú výzvu z 25. marca 2021, ktorý nemal byť priznaný ako súčasť náhrady trov konania, keďže nešlo o úkon vykonaný v priebehu súdneho konania. V tejto súvislosti poukázal na právne závery vyplývajúce z nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 35/2022 z 10. novembra 2022.

4. Napadnutým uznesením sudca okresného súdu sťažnosť sťažovateľa zamietol. V odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že predžalobnú výzvu je podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. potrebné považovať za úkon právnej služby, za ktorý patrí advokátovi odmena obdobne ako za úkon prevzatia a prípravy zastúpenia. V tejto súvislosti argumentoval tým, že predžalobná výzva je taktiež úkonom vykonaným pred začatím konania, má svoj účel, pretože ňou bolo možné odvrátiť súdne konanie a bola preukázateľne vyhotovená a zaslaná sťažovateľovi.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že k porušeniu ním označených práv došlo v dôsledku toho, že napadnuté uznesenie, v ktorom bola predžalobná výzva posúdená ako riadny úkon právnej služby podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z., je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou ústavného súdu, na ktorú poukázal aj v rámci sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Sudca okresného súdu sa však s jeho argumentáciou v napadnutom uznesení nijako nevysporiadal.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Okresný súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti poukázal na právny záver uvedený v rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 35/2022 z 10. novembra 2022, podľa ktorého „... právna úprava podmieňuje priznanie náhrady za vzniknuté trovy kumulatívnym splnením viacerých definičných znakov vymedzených v § 251 CSP, ktorými sú ich preukaznosť, odôvodnenosť, účelnosť a priama väzba na konanie, pričom každú z týchto kategórií posudzuje konajúci súd osobitne.“. Okresný súd ďalej uviedol, že každý prípad je potrebné posudzovať individuálne. Pri rozhodovaní o výške trov konania v preskúvanom konaní bola odôvodnenosť, účelnosť a priama súvislosť predžalobnej výzvy s konaním preukázaná, a preto bolo dôvodné priznať náklady za tento úkon právnej služby ako náhradu trov konania. Rozhodnutia okresného súdu (uznesenie vyššieho súdneho úradníka i napadnuté uznesenie) sú riadne a zrozumiteľne odôvodnené a podložené odkazom na platné právne predpisy. Okresný súd uzavrel, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa považuje za neopodstatnenú a nedôvodnú.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

7. Zúčastnená osoba vo svojom stanovisku uviedla, že ústavnú sťažnosť považuje v celom rozsahu za nedôvodnú a účelovú, smerujúcu k obštrukcii prebiehajúceho exekučného konania. Tento záver podľa nej vyplýva aj z časovej následnosti jednotlivých úkonov, keď sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť až bezprostredne po doručení upovedomenia o začatí exekúcie z 19. januára 2026, t. j. v štádiu, keď došlo k reálnemu výkonu vymáhaného nároku. Podaná ústavná sťažnosť nesleduje ochranu základných práv a slobôd sťažovateľa, ale predstavuje prostriedok procesnej obštrukcie s cieľom oddialiť, resp. zmariť výkon právoplatného a vykonateľného rozhodnutia. Sťažovateľ v nej iba opakuje argumentáciu už uplatnenú v predchádzajúcich štádiách konania, s ktorou sa už všeobecné sudy riadne a ústavne konformným spôsobom vysporiadali.

8. Zo strany sťažovateľa ide opätovne o účelové tvrdenie bez právneho základu. Predžalobná výzva bola vypracovaná advokátkou 25. marca 2021 (zaslaná sťažovateľovi i jeho dvom synom) a je v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. úkonom právnej služby, za ktorý patrí advokátke odmena, hoci bol vykonaný pred začatím konania. Odpoveď na predžalobnú výzvu zaslal advokát sťažovateľa 19. apríla 2021 advokátke žalobcov, pričom ďalšia komunikácia advokátov sa realizovala emailovou formou s cieľom vyriešenia sporu mimosúdnou cestou. Podľa zúčastnenej osoby predžalobnou výzvou bolo možné odvrátiť súdne konanie, táto výzva bola preukázateľne účelná, vyhotovená a zaslaná, a preto považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľa za nedôvodnú.

III.3. Replika sťažovateľa:

9. Právny zástupca sťažovateľa v replike k vyjadreniu okresného súdu uviedol, že nevyužíva svoje právo vyjadriť sa, pretože svoju skutkovú a právnu argumentáciu uviedol úplne v ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podstatou argumentácie sťažovateľa je tvrdené porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, v ktorom bol úkon predžalobnej výzvy posúdený v rozpore s ustálenou judikatúrou ústavného súdu ako úkon právnej služby, ktorý je podľa § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súčasťou trov konania a za ktorý je možné priznať odmenu advokátovi.

11. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie podľa dohovoru. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins v. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997, sťažnosť č. 22410/93).

12. Zohľadňujúc sťažnostné námietky smerujúce proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške náhrady trov konania, ústavný súd v prvom rade konštatuje, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. Pri tomto rozhodovaní v zásade ide vždy

o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to vtedy, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť.

13. V súlade s označenými právnymi východiskami ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu z hľadiska naplnenia ústavných parametrov práva na spravodlivé súdne konanie, jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľom označenými právami podľa ústavy a dohovoru. Za ústavne konformné je pritom možné považovať rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré pri interpretácii a aplikácii právnej normy rešpektuje jej obsah a zmysel a zároveň rešpektuje princíp právnej istoty, teda je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; v opačnom prípade musí byť rozhodnutie dôkladne a presvedčivo odôvodnené (čl. 2 základných princípov CSP).

14. Sťažovateľ namietal, že okresný súd nemal žalobcom priznať odmenu za úkon predžalobnej výzvy, poukazujúc na ustálenú judikatúru ústavného súdu, ktorou argumentoval aj v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Podstatným tak bolo posúdenie, či predžalobná výzva predstavovala v preskúmanom konaní úkon právnej služby, za ktorý protistrane v medziach daných § 251 CSP bolo možné priznať náhradu trov konania, a či okresný súd uviedol v napadnutom uznesení dostatok právne relevantných dôvodov na neaplikáciu ustálenej judikatúry ústavného súdu.

15. Okresný súd v napadnutom uznesení odpovedal na argumentáciu týkajúcu sa predžalobnej výzvy v bode 8, v ktorom uviedol, že úkon žalobcov – predžalobná výzva je podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. potrebné považovať za úkon právnej služby, za ktorý patrí advokátovi odmena. Aj keď bol tento úkon vykonaný pred začatím konania, má svoj účel, keďže ním bolo možné odvrátiť súdne konanie. Okresný súd ďalej poukázal na to, že úkonom, ktorý je vykonaný pred začatím konania, je vo svojej podstate aj úkon prevzatia a prípravy zastúpenia, ktorý sťažovateľ nenapadol. V závere svojej argumentácie okresný súd vo vzťahu k tejto námietke dodal, že predžalobná výzva bola v tomto prípade preukázateľne vyhotovená a zaslaná a medzi stranami sporu prebehli na jej základe aj mimosúdne rokovania, čo podľa neho odôvodňuje priznanie odmeny za tento úkon.

16. Z vyjadrenia okresného súdu k ústavnej sťažnosti vyplýva názor, že úkon predžalobnej výzvy v individuálnych okolnostiach tejto veci možno považovať za naplňajúci definičné znaky trov konania, resp. úkonu podľa § 251 CSP, za ktorý možno priznať odmenu v rámci rozhodovania o trovách konania.

17. Ústavný súd posúdil ako dôvodnú námietku sťažovateľa, že bol nesprávne zaviazaný na náhradu trov konania za úkon právnej služby „predžalobná výzva“. V tejto súvislosti odkazuje na rozhodnutia, v ktorých uviedol, že za trovy konania sa považujú len také výdavky, ktoré vznikli v konaní, t. j. v období od začatia konania (pozri § 156 CSP) do jeho skončenia. Je teda irelevantné, že určité výdavky vznikli v bezprostrednej súvislosti s týmto konaním, no pred jeho začatím (napr. v súvislosti s predžalobnou výzvou), pretože je vylúčené takéto výdavky považovať za trovy konania, keď nevznikli počas prebiehajúceho konania (I. ÚS 207/2020). Ústavný súd sa opakovane zaoberal ústavnými sťažnosťami atakujúcimi rozhodnutia všeobecných súdov o nepriznaní náhrady trov za predžalobnú výzvu, pričom opakovane skonštatoval ich ústavnú akceptovateľnosť (napr.

sp. zn. II. ÚS 567/2021, IV. ÚS 324/2022, IV. ÚS 340/2022, III. ÚS 65/2022, I. ÚS 35/2022). V tejto súvislosti ústavný súd pripomína tiež svoj názor, že zaradenie predžalobnej výzvy vo vyhláske medzi úkony právnej služby má význam jedine z toho pohľadu, že advokátovi patrí za tento úkon odmena od jeho klienta (IV. ÚS 324/2022).

18. Nie je možné akceptovať záver, ku ktorému dospel okresný súd v napadnutom uznesení, pretože odporuje ustálenej judikatúre ústavného súdu, ktorou argumentoval aj sťažovateľ v dotknutom konaní. Okresný súd pritom k tomuto záveru dospel bez toho, aby ho v odôvodnení napadnutého uznesenia konfrontoval s ustálenou judikatúrou. Napadnuté uznesenie okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania je v dôsledku nesprávneho posúdenia úkonu predžalobnej výzvy arbitrárne, a to v konečnom dôsledku zakladá jeho ústavnú neudržateľnosť.

19. Ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu (bod 1 výroku nálezu), ktoré v zmysle návrhu sťažovateľa podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

20. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní je viazaný právnym názorom ústavného súdu. Po vrátení veci bude povinnosťou okresného súdu v súlade s § 390 CSP vec znova rozhodnúť.

V.

Trovy konania

21. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia (odmena za dva úkony právnej pomoci – prevzatie zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti uskutočnené v roku 2026). Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlásky č. 655/2004 Z. z. Úhradu trov konania priznal ústavný súd sťažovateľovi za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti uskutočnené v roku 2026. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2026 predstavuje sumu 396,50 eur a režijný paušál v roku 2026 sumu 15,86 eur. Keďže právny zástupca sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), suma priznaných trov sa zvyšuje o DPH v sadzbe 23 %, čo predstavuje celkovú sumu 1 014,41 eur (1 014,41 eur s DPH), ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2026

Libor Duľa
predseda senátu